

Datum
2018-11-07
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2018-780

Yttrande

Till
Finansdepartementet

Remiss - Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47) och en lärande tillsyn (SOU 2018:48) Fi2018/02431

Yttrande

Malmö stad ställer sig generellt positiv till utredningens förslag, rekommendationer och den inriktning mot mer tillit i styrning och ledning som utredningen pekar ut.

Malmö stad instämmer i och vill betona betydelsen av att *tillit* i styrning och ledning i fortsättningen ges ett ökat utrymme i den statliga styrningen i förhållande till andra styrfilosofier som *hierarki* och *marknad*. Detta fordrar att staten ser styrningen i det helhetsperspektiv som utredningen lyfter fram som en framkomlig väg för att reformera, utveckla och effektivisera styrningen inom offentlig sektor.

Malmö stad vill också uppmärksamma att en grundläggande och genomgående framgångsfaktor i betänkandet, för att åstadkomma mer tillit i styrning och ledning, är dialog. I det fortsatta arbetet bör staten lyfta fram och tydliggöra dialog som just ett verktyg för att åstadkomma tillit.

Nedan ges några specifika synpunkter på utredningen. Hänvisningarna i rubrikerna är till avsnitt i utredningen.

Synpunkter på utredningens förslag

Kapitel 2

Malmö stad menar att medborgarbegreppet används på ett sådant sätt i betänkande att utredningen inte tar tillräcklig hänsyn till de olika roller som medborgaren har i demokratin. Mötet mellan medborgaren och medarbetaren i offentlig sektor är en central och viktig utgångspunkt för utredningen. Ramarna för detta möte sätts i vår demokrati av medborgaren via det representativa politiska systemet genom till exempel lagstiftning, vid prioriteringar

mellan olika områden etc. Men medborgaren uppträder dessutom som service- och tjänstemottagare, då som brukare.

För medarbetaren kan detta innebära ett dilemma. Ska medarbetaren rikta lojaliteten mot lagen (som har stiftats av medborgarna via det representativa politiska systemet) eller mot den enskilda medborgaren (som brukare, klient, elev, anhörig och så vidare) som medarbetaren möter och hans behov av service och tjänster?

Utredningen missar att utveckla detta viktiga dilemma genom att inte gör tillräckligt tydlig skillnad på när medborgaren uppträder som den som sätter ramarna för medarbetaren och den person som möter medarbetaren i serviceögonblicket. Konsekvensen är att utredningen inte tar tillräcklig hänsyn till medborgaren i den representativa demokratin.

Kapitel 3

Malmö stad menar att tillitsdelegationen ibland är för svepande i analysen av orsakerna till välfärdssektorns tillkortakommanden. Problemen inom till exempel förskolans område handlar om kompetensbrist, hög personalomsättning och inte minst förändrade uppdrag från staten genom till exempel läroplanerna. Sådana omständigheter har i för liten utsträckning lyfts fram i betänkandet.

Malmö stad menar att tillitsdelegationen inte i tillräckligt stor omfattning lyfter fram den kanske mest effektiva styrformen – utbildning och medarbetarnas kompetens. Utredningen lyfter fram flera andra styrfaktorer, till exempel kultur, värdegrund och ledarskap. Den grundläggande utbildning som medarbetare inom välfärdssektorn får när de utbildar sig till bland annat socialsekreterare, sjuksköterska, lärare, fritidspedagog, förskollärare och så vidare är otvetydigt den styrning som påverkar medarbetarnas tänkande och handlande allra mest under hela yrkeslivet. Återkommande fortbildning under yrkesåren kan fylla på och stödja det, men få styrsignaler kan mäta sig i betydelse med den behörighetsgivande utbildningen. Därför är det förvånansvärt att Tillitsdelegationen inte diskuterar utbildningens betydelse som styrfaktor, särskilt i en diskussion om hur staten påverkar eller skulle kunna påverka de välfärdstjänster som levereras till medborgarna.

Kapitel 7.1.1

Malmö stad saknar i utredningen en diskussion om en eventuell problematik vid en övergång från befintliga riktade stadsbidrag till generella. Delegationens förslag om minskad statlig detaljstyrning av kommunerna och principen om generella statsbidrag välkomnas då detaljstyrning och riktade statsbidrag har lett till bland annat ökat fokus på dokumentation och en kortsiktighet i kommunal verksamhet. I den fortsatta utvecklingen av mer tillit i styrning och ledning finns anledning att uppmärksamma den problematik som kan finnas vid en sådan ”växling”.

Kapitel 7.1.3

Malmö stad menar att möjligheter bör ges att statliga forskningsmedel också kan riktas direkt till kommunerna och inte enbart till lärosätena. De FoU-miljöer som finns i till exempel

Malmö stad kan då få bättre förutsättningar att bedriva verksamhetsnära forskning. Malmö stad menar också att med utgångspunkt i den demografiska utvecklingen kan till exempel äldreomsorgen utgöra ett sådant angeläget forskningsområde. Utvecklingsområden framöver skulle kunna vara äldres delaktighet och inflytande, trygghet och hälsofrämjande insatser.

Ordförande

.....
Katrin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alerud
.....

Moderaterna tillsammans med Liberalerna avser att inkomma med ett särskilt yttrande.
Sverigedemokraterna avser att inkomma med ett särskilt yttrande.